

Η εξάρτηση από το χρέος. Γιατί επιβλήθηκαν τα Μνημόνια; του Νίκου Ιγγλέση.

Η εθνική κυριαρχία, ακόμα και για τις Μεγάλες Δυνάμεις, είναι ένα σχετικό, όχι απόλυτο, μέγεθος και εξαρτάται από τους συντελεστές ισχύος κάθε κρατικής οντότητας. Ένας από τους σημαντικότερους αν όχι ο σημαντικότερος, συντελεστής ισχύος είναι η νομισματική – οικονομική ανεξαρτησία. Για να γίνει κατανοητό το **«Ελληνικό Ζήτημα Εθνικής Κυριαρχίας»** πρέπει να απαντηθεί ένα καθοριστικό ερώτημα: Γιατί επιβλήθηκαν τα Μνημόνια; Βέβαια το πολιτικό σύστημα, που τα υπέγραψε, έδωσε τη δική του απάντηση. Είπε ότι ήταν αναγκαία, ότι δεν υπήρχε άλλη λύση, ότι ήταν μονόδρομος.

Μια «επιχείρηση φόβος» τέθηκε σε άμεση εφαρμογή για να πείσει τους Έλληνες ότι χωρίς τα μνημόνια δε θα είχαν τρόφιμα, φάρμακα, καύσιμα και άλλα αγαθά. Στη συνέχεια μια «γκεμπελικής υφής» προπαγάνδα ανέλαβε να υποτάξει όχι μόνο την οικονομική συμπεριφορά των πολιτών αλλά και τον τρόπο που σκέπτονται, που αξιολογούν, που κατανοούν την κοινωνία και τον

κόσμο. Στόχος ήταν να διαμορφωθεί ο «μνημονιακός ιδιότυπος» του παγκοσμιοποιημένου ραγιά με εργαλεία τον παράλογο φόβο, την ανασφάλεια για το μέλλον και την υποταγή σε υπέρτερες δυνάμεις.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 όξυνε, σε υπέρτατο βαθμό, την οικονομική και δημοσιονομική ανισορροπία της Ελλάδας. Το 2009 η χώρα μας πλήρωσε για την εξυπηρέτηση (όχι αποπληρωμή) του δημόσιου χρέους 41,4 δις ευρώ (29,1 δις για χρεολύσια και 12,3 δις για τόκους). Παράλληλα είχε ένα πρωτογενές (δηλαδή πριν την πληρωμή των τόκων) δημοσιονομικό έλλειμμα 23,7 δις. Συνολικά δηλαδή, πλήρωσε 65,1 δις (28% του τότε ΑΕΠ) τα οποία υποχρεωτικά, λόγω της ένταξης στην Ευρωζώνη, δανείστηκε από της αγορές. Ήταν ηλίου φαεινότερον ότι ένας τέτοιου ύψους δανεισμός, που με την πάροδο του χρόνου θα αυξανότανε, δεν μπορούσε να συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Το τελευταίο ομόλογο που εκδόθηκε, αρχές του 2010, είχε επιτόκιο 6,25%. **Η Ελλάδα ήταν μη βιώσιμη μέσα στο ευρώ.**

Οι ευρωφετιχιστές και ο προπαγανδιστικός μηχανισμός τους μας είπαν ότι εμείς είμαστε υπεύθυνοι για το δυσθεώρητο χρέος και το μεγάλο έλλειμμα. «Όλοι μαζί τα φάγαμε» κατά την αλήστου μνήμης ρήση του Θόδωρου Πάγκαλου. Η αυτοενοχοποίηση ήταν ο αποτελεσματικότερος τρόπος υποταγής των πολιτών. **Αλλά το οικονομικό πρόβλημα είχε και έχει άλλες-πολύ βαθύτερες αιτίες που δεν είναι ορατές από το μέσο πολίτη.**

Το 2002, με την ένταξη στην Ευρωζώνη, η Ελλάδα παραχώρησε τη νομισματική ανεξαρτησία της στη Φραγκφούρτη, στην ΕΚΤ. Από τη στιγμή εκείνη δεν μπορεί να εκδίδει νέο χρήμα. Κάθε ανεξάρτητο κράτος, με δικό του νόμισμα, έχει τρεις δυνατότητες για να αποπληρώνει το χρέος του και να καλύπτει το δημοσιονομικό έλλειμμά του: **α)** να δανείζεται, **β)** να αυξάνει τους φόρους μειώνοντας παράλληλα τις δαπάνες και **γ)** να εκδίδει νέο χρήμα. Από το 2002 η χώρα μας απώλεσε την τρίτη δυνατότητα. Τις συνέπειες βιώνουμε τα τελευταία 11 χρόνια.

Στο τέλος του 2001 το 75% του τότε χρέους (117 δις) ήταν σε δραχμές και μόνο το 25% (39 δις) σε ξένο νόμισμα (συνάλλαγμα). Μέσα σε μια νύχτα

το σύνολο του δραχμικού χρέους μετατράπηκε σε ευρώ, δηλαδή, σε ένα νόμισμα που δεν μπορεί να εκδώσει η Ελλάδα. Έτσι όλο το χρέος έγινε συναλλαγματικό.

Το δημόσιο χρέος μιας χώρας προσδιορίζεται βασικά από τέσσερις παράγοντες :

1ον. Ποιο είναι το ύψος του χρέους και τι ποσοστό αντιπροσωπεύει αυτό σε σχέση με το ΑΕΠ. Το 2001 χρωστούσαμε 155,8 δις. Το 2009 χρωστούσαμε 299,5 δις, αύξηση 92% σε σχέση με το 2001. Το 2019 χρωστούσαμε 356 δις, αύξηση 19% σε σχέση με το 2009, παρά το «κούρεμα» των ομολόγων (PSI) και την επαναγορά χρέους του 2012, με τα οποία θεωρητικά διαγράφηκε χρέος 126,4 δις καθώς και την άγρια λιτότητα που επιβλήθηκε με τα μνημόνια. Τα πρώτα οκτώ χρόνια του ευρώ, το χρέος αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό πάνω από 11%. Τα επόμενα δέκα χρόνια, λόγω μνημονίων, το χρέος αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό 1,9%.

2ον. Ποιός κατέχει το χρέος. Μέχρι το 2001 το μεγαλύτερο ποσοστό του χρέους το κατείχαν οι Έλληνες και οι τόκοι του παρέμεναν στην ελληνική οικονομία, αυξάνοντας τη ρευστότητα. Σήμερα το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό του χρέους το κατέχουν ξένοι και οι τόκοι πληρώνονται στο εξωτερικό. Από το 2002 μέχρι το 2019 η Ελλάδα πλήρωσε 163,4 δις μόνο για τόκους.

3ον. Σε ποια νομοθεσία είναι το χρέος. Μέχρι τις αρχές του 2010 το σύνολο του χρέους υπαγότανε στο ελληνικό δίκαιο. Με τις Δανειακές Συμβάσεις και το PSI, προοδευτικά, το μεγαλύτερο μέρος του χρέους υπήχθη στο αγγλικό δίκαιο. Αυτό κάνει εξαιρετικά δύσκολη τη δυνατότητα μονομερούς αναδιάρθρωσης (κουρέματος) του χρέους.

4ον. Σε ποιο νόμισμα είναι το χρέος. Αυτό είναι το σημαντικότερο. Το 2001 το 75% του χρέους ήταν σε δραχμές. Σήμερα το σύνολο του χρέους είναι σε ευρώ, δηλαδή, σε συνάλλαγμα. Μια χώρα δε χρεοκοπεί ποτέ όταν χρωστάει, όσα και να χρωστάει, στο εθνικό νόμισμά της, εκδίδει χρήμα και πληρώνει. Μια χώρα χρεοκοπεί όταν χρωστάει σε συνάλλαγμα και δεν έχει το συνάλλαγμα να πληρώσει. Αυτή είναι η περίπτωση της Ελλάδας, που ουσιαστικά χρεοκόπησε το 2010, μέσα στην Ευρωζώνη.

Η τυπική χρεοκοπία όμως, έπρεπε να αποφευχθεί πάση θυσία. Η παύση της αποπληρωμής των ομολόγων μιας χώρας του ευρώ θα έθετε υπό αμφισβήτηση, σε μια εποχή παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, όλο το σαθρό οικοδόμημα του Ευρωσυστήματος. Δε θα ήταν απλά μια μεγάλη υποχώρηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ενιαίου νομίσματος, αλλά, ένα ντόμινο χρεοκοπιών σ' όλους τους αδύναμους κρίκους του.

Χαρακτηριστικό είναι ότι όποιες χώρες μπήκαν σε μνημόνια (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Κύπρος) και όσες λόγω μεγέθους (Ιταλία, Ισπανία) υποχρεώθηκαν σε άτυπα μνημόνια ήταν όλες χώρες του ευρώ. Κανένα από τα 9 τότε κράτη μέλη της ΕΕ εκτός του ευρώ, δεν αναγκάστηκε να υπογράψει μνημόνια.

Οι δανειστές, από την αρχή, εμφανίστηκαν ως φίλοι και εταίροι που ήθελαν να βοηθήσουν. Ουσιαστικά ήθελαν να βοηθήσουν τους εαυτούς τους. Προσέφεραν δύο πακέτα βοήθειας σε συσκευασία ενός :

1^{ον}. Τις Δανειακές Συμβάσεις, με τις οποίες δίνονταν στην Ελλάδα, σε δόσεις, διάφορα ποσά προκειμένου αυτή να συνεχίσει την αποπληρωμή του παλαιότερου χρέους που έληγε, ώστε να μην κάνει στάση πληρωμών. Το PSI έγινε με καθυστέρηση δύο ετών, το 2012, ώστε οι ευρωπαϊκές τράπεζες να «ξεφορτωθούν» τα ελληνικά ομόλογα που κατείχαν από την προηγούμενη περίοδο και να μην υποστούν μεγάλες απώλειες. Τα περισσότερα απ' αυτά τα ομόλογα αγοράστηκαν από την ΕΚΤ και εξαιρέθηκαν από το «κούρεμα». Παράλληλα η χώρα μας ανέλαβε την υποχρέωση να εκποιήσει τη δημόσια περιουσία της και τα χρήματα να κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό για την εξυπηρέτηση του χρέους.

2^{ον}. Τα Μνημόνια, με τα οποία μέσω άγριας λιτότητας (μείωση μισθών – συντάξεων και αύξησης φόρων) επιδιώχθηκε ο μηδενισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος ώστε αυτό να μην αυξάνει περαιτέρω το ήδη τεράστιο δημόσιο χρέος. Ο στόχος αυτός επετεύχθη μετά έξι χρόνια, το 2016, όταν καταγράφηκε ένα μικρό δημοσιονομικό πλεόνασμα, αφού η οικονομία είχε καταστραφεί, το ΑΕΠ είχε συρρικνωθεί κατά 25%, η ανεργία είχε εκτιναχθεί και 500.000 Έλληνες μετανάστευσαν στο εξωτερικό. **«Μικρά αλλά έντιμος με το ευρώ Ελλάς».**

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι δανειακές συμβάσεις και τα μνημόνια είναι «κουστούμι». Δε γίνεται κάποιος να ήθελαν τις δανειακές συμβάσεις για να παραμείνουμε στο ευρώ αλλά, να μην τους άρεσαν τα μνημόνια.

Η εμφάνιση της πανδημίας, στις αρχές του 2020, ήρθε να ανατρέψει όλες τις επιβληθείσες θυσίες των τελευταίων δέκα ετών. Η ΕΕ ενεργοποίησε (Μάρτιος 2020) τη γενική ρήτρα διαφυγής στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η Ελλάδα, όπως και οι άλλες χώρες της Ένωσης, αυξάνουν με ταχύτατους ρυθμούς το έλλειμμα, άρα και το χρέος τους, προκειμένου να καλύψουν τις τεράστιες δαπάνες που απαιτούνται από την αναστολή λειτουργίας πολλών τομέων της οικονομίας και τη μείωση των εισπράξεων από φόρους. **Είμαστε ενώπιον ενός δραματικού τρίπτυχου που συνίσταται από μεγάλη ύφεση, τεράστιο έλλειμμα και εκτίναξη του δημόσιου χρέους.**

Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2021, το ΑΕΠ φέτος θα μειωθεί κατά 11,3% ή κατά 20,7δισ, το έλλειμμα, της Γενικής Κυβέρνησης, θα ανέλθει στο 9,9% του ΑΕΠ (16,1 δισ έναντι πλεονάσματος 2,8 δισ ή 1,5% του ΑΕΠ, το 2019) και το χρέος, της Κεντρικής Κυβέρνησης, θα φτάσει τα 370,8 δισ ή το 227,8% του ΑΕΠ. Όλα αυτά είναι το αισιόδοξο σενάριο. Όταν η πανδημία υποχωρήσει, ένα τέταρτο μνημόνια, πιθανόν άτυπο, αναγκαστικά θα εφαρμοστεί γιατί θα πρέπει να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Σήμερα η ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να μειώσει τις δαπάνες, όπως έκανε με τα μνημόνια, γιατί αυτές γίνονται απλώς για να επιβιώνει η κοινωνία, δεν μπορεί να αυξήσει τους φόρους γιατί θα νεκρώσει ότι έχει απομείνει από την οικονομία άρα έχει μόνο μια επιλογή, αφού δεν μπορεί να εκδώσει νέο χρήμα, να εκδώσει νέο χρέος. Ήδη, τους πρώτους εννέα μήνες του 2020, εκδόθηκαν νέα ομόλογα ύψους 13,3 δισ.

Η κυβερνητική προπαγάνδα καλλιεργεί την προσδοκία ότι, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ, η χώρα μας θα εισπράξει, τα επόμενα χρόνια, 32 δισ (19,3 επιχορηγήσεις και 12,7 δάνεια). Μόνο που και αυτό το ποσό, στο σύνολό του, είναι δανεικά και θα πρέπει να επιστραφούν. Η ΕΕ δεν εκδίδει

ευρώ, αλλά θα βγει στις αγορές, με έκδοση ομολόγων, για να δανειστεί 750 δις που στη συνέχεια θα μοιράσει στα κράτη – μέλη. Οι λεγόμενες επιχορηγήσεις θα επιστραφούν στην ΕΕ μέσω του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού, τα έσοδα του οποίου προέρχονται από τις ετήσιες εισφορές των κρατών – μελών. Έτσι η ΕΕ θα αποπληρώσει τα ομόλογα αυτά όταν λήγουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Η απώλεια της νομισματικής ανεξαρτησίας το 2002 προκάλεσε την απώλεια της εθνικής κυριαρχίας το 2010 και η πανδημία του 2020 ολοκληρώνει την απόλυτη εξάρτηση. Η «αφανής κατοχή» που έχει επιβληθεί, από το νόμισμα και το συναλλαγματικό χρέος, έχουν καταστήσει την Ελλάδα προτεκτοράτο των δανειστών. Προτεκτοράτο του Βερολίνου, των Βρυξελλών και της Φρανκφούρτης. Ως προτεκτοράτο η Ελλάδα έχει καταστεί **«αναλώσιμο κράτος»** όσον αφορά την εθνική κυριαρχία της και τα κυριαρχικά δικαιώματά της, αν αυτό κριθεί ότι εξυπηρετεί μείζονα συμφέροντα μητροπολιτικών δυνάμεων. Καμιά δημοσιονομική, οικονομική, παραγωγική, κοινωνική αλλά και αμυντική πολιτική δεν μπορεί να ασκηθεί χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των επικυρίαρχων δανειστών. **«Τα δάνεια δούλους τους ελεύθερους ποιόί».** Μένανδρος.

Ενδεικτικά προς επιβεβαίωση όλων των ανωτέρω σημειώνουμε.

*Το 2011 η Γερμανία απαγόρευσε στην Ελλάδα να αγοράσει τέσσερεις γαλλικές φρεγάτες Fremm, με δυνατότητα αντιαεροπορικής άμυνας περιοχής και όχι σημείου όπως οι σημερινές παλαιές ελληνικές φρεγάτες. Αυτές οι φρεγάτες λείπουν δραματικά από το Πολεμικό Ναυτικό σήμερα.

*Το 2018 το Βερολίνο, δύο μέρες μετά τη Συμφωνία των Πρεσπών, εξαργύρωσε, με απόφαση του Eurogroup, την ελληνική υπογραφή με δεκαετή παράταση της αποπληρωμής ενός τμήματος (96,6 δις) του χρέους.

*Το 2019 και το 2020 η Ελλάδα δεν τόλμησε να θέσει veto στις Συνόδους Κορυφής της ΕΕ προκειμένου να επιτύχει την επιβολή ουσιαστικών κυρώσεων κατά της Τουρκίας. Είναι ανέφικτο ένα προτεκτοράτο να υποβάλει veto στις αποφάσεις της επικυρίαρχης μητρόπολης, δηλαδή του Βερολίνου.

Ο Τζορτζ Φρίντμαν, ιδρυτής της αμερικανικής εταιρείας γεωπολιτικών αναλύσεων Stratfor έχειγράψει: «Η οικονομική κρίση του 2008 έκανε τον

κόσμο να συνειδητοποιήσει τη σημασία της εθνικής κυριαρχίας. Μια χώρα που δεν ελέγχει το χρηματοπιστωτικό σύστημά της ή το ίδιο το νόμισμά της είναι βαθιά ευάλωτη στις πράξεις άλλων χωρών. **Ένα έθνος που δεν ελέγχει το χρηματοπιστωτικό σύστημα του έχει χάσει την κυριαρχία του».**

*Το κείμενο αυτό αποτέλεσε την εισήγηση του Νίκου Ιγγλέση στη διαδικτυακή διημερίδα 18-19 Δεκεμβρίου 2020 που οργάνωσε η Επιτροπή «Τιμή στο 1821» και η επικεφαλής της Μαρία Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

Δημοσιεύθηκε στο :www.ellinikiantistasi.gr.

Τα άρθρα που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΙΗΑ εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς – μέλη του ΙΗΑ. Η ιστοσελίδα του ΙΗΑ δεν λογοκρίνει, ούτε επεμβαίνει σε άρθρα – κείμενα των μελών του ΙΗΑ

[International Hellenic Association](http://www.internationalhellenicassociation.org)

Πηγή : <https://professors-phds.com/>